

“BLEDI” SH.P.K.

PERMBLEDHJE JOTEKNIKE

E RAPORTIT TE

VLERESIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS

(PER PAISJE ME LEJE MJEDISORE)

(OBJEKTI I KROMIT “KALIMASH”, QARKU KUKES)

ZONA MINERARE 660/7

SHTATOR 2015

PERMBAJTJA

- 1 Permbledhje ne gjuhe joteknike e raportit te vnm-se*
- 2 Pershkrim i veprimtarise, vlerave te mjedisit ne zonen e veprimtarise, Ndikimeve dhe pasojave te veprimtarise ne mjedis, si dhe masave per zbutjen e pasojave ne mjedis*
- 3 Pasigurite e rendesishme per veprimtarine dhe pasojat e saj ne mjedis*
- 4 Procesi i vendimmarrjes dhe roli i VNM-se ne kete proces*
- 5 Metodot e perqasjet per vleresimin*

1 PERMBLEDHJE NE GJUHE JOTEKNIKE E RAPORTIT TE VNM-SE

Ne kuadrin e ketij projekti synohet te jepet ne menyre te detajuar vleresimi i ndikimit ne mjedis per objektin minerar qe kerkohet te pajiset me leje mjedisore, ne te cilin pershkruhen ne menyre te hollesishme karakteristikat fizike te projektit, marrja ne konsiderate e alternativave, pershkrimi i karakteristikave te mjedisit qe mund te ndikohet, pershkrimi i ndikimeve te rendesishme te veprimtarise, parashikimi i ndikimeve indirekte, pershkrimi i masave per zbutjen e ketyre ndikimeve dhe permbajtja joteknike e projektit.

Shoqeria "Bledi" eshte themeluar ne vitin 2004 dhe rregjistruar ne Q.K.R me 05/03/2004 me NIPT K 36811904 G me objekt aktiviteti: Nxjerrje dhe tregtim Kromi, granil, rere, gelqere, materiale inerte, Import - Eksport minerale dhe nenproduktet e tyre . Tregtim me shumice dhe pakice, import-eksport njekohesisht dhe prodhim artikuj te ndryshem industrial kancelari dhe artikuj shkollor etj, i artikujve ushqimor, hidrosanitare, goma makinash, elektroshtepiake, elektrike, konfeksione e tekstile, makineri e pajisje. Hapje rrobaqepesie. Tregtim me shumice dhe pakice, import eksport, i produkteve nenprodukteve bujqesore dhe blegtorale, perpunim dhe ambalazhim i tyre, ushimeve per blegtorine, farerave, didaneve, plehra kimike, makineri bujqesore e blegtorale, bime medicinale, hoteleri, bar-kafe dhe restaurant kamping, shfrytezim i kultures ujore, flotes dhe faunes. Prodhim, perpunim dhe tregtim me shumice e pakice, import-eksport i pijeve alkoolike dhe joalkoolike ne te gjitha format e perpunimit te tyre si dhe ambalazhimin e tyre.

Kjo shoqeri ka eksperience te gjate ne fushen e industrise minerare. Eshte e pajisur edhe me leje minerare shfrytezimi ne objektin e kromit Qafe prush 3, si edhe ne Lajthize ne te cilat ka patur rezultate ne organizimin e punes per venien ne shfrytezim te ketyre objekteve pa rrezique ne pune per punonjesit. Gjate periudhes se zoterimit te lejeve se shfrytezimit kjo shoqeri ka investuar per zhvillimin e ketij aktiviteti ne rruge, makineri e pajisje, ndertesa etj, duke rritur nga viti ne vit grafiket e prodhimit dhe investimet.

Ne perberje te stafit te kesaj shoqerie jane angazhuar , inxhinier miniere me pervoje ne shfrytezimin e mineraleve, manovrator, minator, zjarrmetarr, ekonomist etj. .

Objekti ndodhet ne Qarkun e Kukesit, rreth rreth 10 km larg qytetit te Kukesit, mali me i larte eshte Marjathi me lartesi 1583.5 m i cili ndodhet ne veriperendim te tij . Ne verilindje ndodhet mali i Korbit me lartesi 1806 m dhe mali i Times me lartesi 989 m. Ne jugelindje mali i Thanzes me lartesi 893 m dhe ne lindje Fusha e Dukagjinit. Ben pjese ne masivin ultrabazik te Kukesit ne zonen dunit peridotit te ketij masivi dhe karakterizohet nga alternimi i brezave dunit peridotit.

Relievi dallohet per karakterin e theksuar kodrinor e malor per shkalle te larte te coptimit horizontal e vertikal, pjerresine e shpateve dhe asimetrine e tyre. Kreshtat ne varesi te ndertimit gjeologjik here jane te thepisura e te ashpra, here te rrumbullakosura e te sheshta. Ne jugperendim ndodhet mali i Marjathit me lartesi 1583.5 m (njekohesisht dhe lartesia me e madhe ne zonen rreth objektit) i cili formon vargje ne drejtim te verilindjes e cila bashkohet me liqenin e Fierzes.

Objekti ndodhet ne qarkun e Kukesit, ben pjese ne harten topografike te shkalles 1 : 25 000, me nomenklature k-34-65-d-c (kalimashi) e kufizuar nga keto koordinata :

PIKAT	Y	X	PIKAT	Y	X
1	4438166	4656181	11	4440697	4655942
2	4438166	4658445	12	4441447	4655942
3	4438995	4658445	13	4441447	4655170
4	4438995	4658956	14	4440077	4655170
5	4439892	4658956	15	4440077	4656477
6	4438432	4658002	16	4440113	4656496
7	4438457	4656976	17	4440073	4656534
8	4438460	4656635	18	4440044	4656501
9	4440165	4656581	19	4440069	4656477
10	4440723	4656070	20	4440068	4656179
$S_k = 3.06 \text{ km}^2$					

Brenda sipërfaqes se zones se kerkuar per shfrytezim dhe rreth saj nuk ka ndertesa ekzistuese ose ndonje objekt tjeter.

Perzgjedhja e menyres se shfrytezimit

Ne zgjedhjen e sistemit te shfrytezimit jane marre parasysh keto elemente:

- *Elementet e trupit te mineralit si: trashesia, kendi i renjes, pozicioni i tij lidhur me punimet e tjera te hapura.*
- *Qendrushmeria e mineralit dhe e shkembjeve rrethues.*
- *Eksperienca e fituar ne shfrytezimin e trupave te kromit ne vite ne miniere.*

Kushtet tekniko minerare dhe gjeologjike te vendburimit te kromit Kalimash lejojne shfrytezimin e pjesshem me kariere te ketij vendburimi.

Trupat minerale kane vendosje gati horizontale si ne shtrirje dhe renie me dalje ne sipërfaqe ose afer saj ne krahet veriore, lindore dhe jugore te vendburimit.

Per blloqet e marre ne studim koeficienti i zbulimit ne masiv arrin $8.34 \text{ m}^3/\text{ton}$.

Duke pare llojin e formacionit shkembor, qendrushmerine dhe kompaktesine e tyre per anen minerare, kendi i pjerresise karieres eshte pranuar $70-72^\circ$, por mund te jete edhe me i madh ne pjese te vecanta te minieres.

Lartesia e shkalleve eshte parashikuar 10m, ndertimi i shkalleve te zbulimit do te filloje nga siper poshte, kendi i vogel nen 30° i relievit ben qe gjeresia e sheshit te cdo shkalle te jete jo me i vogel se 20 m. Kjo ben te mundur levizjen dhe manovrimin e pajisjeve dhe makinerive pa veshtiresi. Me uljen poshte te zbulimit gjeresia e shkalleve te fundit arrin nga 60 m e larte.

Ne kariere sasia maksimale e shkalleve arrin deri ne 10 me nje lartesi te pergjithshme vertikale germimi qe arrin deri 80 m. (Kjo ne vartesi me relievin dhe pozicionin e ndodhjes se trupave minerare).

Rruget duhet te kene gjeresine e nevojshme per kalimin e makinave 30-40 toneshe dhe pajisjeve te tjera te renda si buldozere, ekskavatore, sonda etj. Transhete e rrugeve dhe fronteve te punes ne zbulim minimumi do te jete 6 m.

Ne projektin teknik te detajuar te karieres, do te jepen relacionet, llogaritjet tekniko-ekonomike dhe gjith materialit grafik te karieres ardhshme per nje prodhim 20000 ton ne vit. Shfrytezimi i vendburimit me kariere siguron nje kosto me te ulet se shfrytezimi me punime nentokesore.

Duke u nisur nga rezervat e nxjerreshme ton dhe duke patur parasysh kushtet konkrete te zones qe kerkohet per leje shfrytezimi (licensim), ne mendojme qe prodhimtaria vjetore te jete 20000 ton/vit. Nga keto te dhena jetegjatesia e minieres parashikohet te jete 4vjet. Numri i fronteve te punes ne shfrytezim mendohet te jete nje.

PERSHKRIM I VEPRIMTARISE, VLERAVE TE MJEDISIT NE ZONEN E VEPRIMTARISE, NDIKIMEVE DHE PASOJAVE TE VEPRIMTARISE NE MJEDIS, SI DHE MASAVE PER ZBUTJEN E PASOJAVE NE MJEDIS

Punimet e zbulimit

Ne fazen e pare do te pergatitet sipërfaqja qe do te shfrytezohet. Nga verifikimi ne terren rezulton qe ne zonen qe do te kryhen punime zbulimi dhe rreth saj nuk ka infrastrukture te ngritur si ndertesa, linja tensioni etj duke thjeshtuar procesin e zhvendosjes se tyre. Proceset kryesore ne kryerjen e punimeve te zbulimit jane: rrezimi, ngarkimi, transporti dhe stivimi i shkembinjve.

Ne kapitullin e llogaritjes se rezervave eshte parashikuar qe te shfrytezohen rezervat nga horizonti +1480 m deri ne sipërfaqe duke levizur rreth 300.000 m³ steril per 4 vitet.

Punimet e prodhimit, Menyra e marrjes se shkalleve dhe nenshkalleve

Terreni i karieres ku pjerresia nuk eshte shume e madhe krijon mundesi per kryerje zbulimi dhe prodhimi njekohesisht ose kryerjen e zbulimit paralelisht ne te gjith lartesine e shkalles prej 10 meter, te ndare ne 5 feta me lartesi 2m. Fillimisht kryhet zbulimi ne feten 1 deri sa zbulohet tavani i trupit. Me mbarimin e zbulimit ne feten e pare fillon prodhimi i mineralit ne kete fete, nderkohe fillon zbulimi njekohesisht ne fetat 2, 3, 4 dhe 5, ballet e te cilave ne menyre te sinkronizuar zhvendosen detyrimisht me nje hap avancimi te diferencuar nga njeri tjetri jo me pak se 3 m, ose balli i avancimit te fetes 2 te jete jo me pak se 3 m para avancimit te ballit te fetes 3 e keshtu me rradhe. Gjate shfrytezimit te fetes 1 zbulohen revat ne feten 2, rradhazi deri te feta 5. Me shfrytezimin e fetes 5 krijohet skarpata ne gjendjen perfundimtare e cila ne rastin konkret eshte sa kendi i renies se trupit mineral qe njekohesisht eshte dhe kendi i shuarjes se skarpates ne gjendje perfundimtare. Sipas kesaj skeme teknologjike prodhimi e zbulimi krijohen mundesi per te punuar njekohesisht ne disa fronte pune ne zbulim e prodhim, shfrytezim racional te kohes se punes te minatorit, zjarrmetarit dhe manovratoreve qe jane parashikuar per te punuar ne kete objekt.

Punimet e shpim-plasjes

Fortesia e shkembinjve sic u parashtrua me larte eshte e tille qe ben te domosdoshem perdorimin e punimeve me lende plasese. Prodhimi i mineralit te kromit ne miniere eshte projektuar 20000 ton ne vit duke rezervuar te drejten e shoqerise qe ne funksion te kerkesave te tregut te argumentojne rritjen e vellimit te prodhimit deri ne shfrytezimin e tij ose ne mungese tregu uljen e tij, ne programet vjetore qe harton dhe miraton ne organet qe me ligje bejne administrimin e tyre. Menyrat e hapjes e pergatitjes se objektit per shfrytezim te pershkruara me larte sigurojne rritje prodhimi mbi ate te projektuar duke rritur numrin e fronteve te punes.

3 PASIGURITE E RENDESISHME PER VEPRIMTARINE DHE PASOJAT E SAJ NE MJEDIS

Vleresimet e ndikimeve ne fazen e shfrytezimit mund te ndryshojne me ate te fazes pergatitore dhe instalimit te teknologjise, megjithate disa lloje ndikimesh, pasojat dhe receptoret e ndikimeve jane te njejte me te paret. Ky ndikim eshte i njejte nga pikpamja cilesore, por ndryshimi ne fazen e shfrytezimit qendron ne aspektin sasior te tij si p.sh. kohezgjatja e ndikimit, ekspozimi ndaj tij, vlera e ndikimit apo sinjifikanca e tij.

Identifikimi dhe vleresimi i rreziqeve te tjere per fazen e operimit dhe shfrytezimit te objektit

Nisur nga natyra e veprimtarise qe kerkon perdorimin e makinerive dhe lendeve plasese dhe duke marre ne konsiderate faktore natyrore qe mund te favorizojne shfaqjen e situatave jo te zakonshme, gjate fazes se operimit mund te identifikohen edhe ndikime te tjera si:

Erozioni dhe levizja e grimcave minerale gjate transportit, qe do te thote ushtrimi i ndikimit te tyre jashte kufijve te objektit, me pasoja sidomos ne trupat ujore te zones. Erozioni do te kontrollohet permes masave te parashkuara ne Planin e Menaxhimit. Sterilet (megjithese te pakta) do te sistemohen dhe perdoren gjate rehabilitimit duke sherbyer si faze ndarese midis shkembit dhe mases se dheut. Ne kete menyre ato sherbejne per stabilizimin dhe krijimin e agregateve strukturore te tokes, porozitetin dhe drenazhimin.

Ndikim i botes se gjalle nga veprimtaria. Megjithese objekti do te shfrytezohet me nentoke dhe kohezgjatja e parashikuar per shfrytezimin e veprimtarise eshte e shkurter, lloje te ndryshme faunistike ne objekt do te gjenden nen presion te vazhdueshem, sidomos nga zhurmat. Keto ndikime jane te pashmangshme por masat per zbutjen e tyre mund te rezultojne te sukseseshme ne fazat e ndryshme te zhvillimit te biodiversitetit, veçanerisht gjate ciklit te riprodhimit. Keto masa do te mund te zbatohen me me teper efikasitet gjate vitit te dyte te shfrytezimit mbasi te jete njohur mire sjellja e biodiversitetit ne objekt. Njekohesisht mund te ndodhe demtim habitati dhe folesh te llojeve biologjike me status te veçante mbrojtjeje

Gjate fazes se shfrytezimit nuk do te ndodhin ndryshime te pakthyeshme dhe te pashmangeshme ne pejsazhin, topografine dhe gjeologjine e siperfaqes ku do te terhiqet minerali poasi sic theksuam shfrytezimi do te jete nentokesor.

Aksidente te mundshme te punonjesve gjate proceseve teknologjike ne objekt, veçanerisht gjate kryerjes se shperthimeve.

Duhet kuptuar qe probabiliteti qe secili nga skenaret e mesiperm te ndodhe do te varet shume nga masat qe do te parashikohen dhe zbatohen ne Planin e Menaxhimit.

Vleresimi i ndikimeve ne fazen e mbylljes se minieres

Mbas shfrytezimit te objektit dhe mbylljes se veprimtarise eshte planifikuar te realizohen punime rehabilitimi te konceptuara ne dy faza sipas natyres se punimeve dhe qellimit te tyre.

Operacionet per rehabilitimin e hyrjes se galerive dhe shesheve te depozitimit do te realizohen,

- per largimin e makinerive,
- per sistemimin dhe pershtatjen e siperfaqes se demtuar per rehabilitim,
- per mbjelljet dhe kujdesin per rritjen e tyre

Ndikimet me te mundshme qe lidhen me kete faze jane:

- Emetime pluhurash dhe zhurmash gjate procesit te çmontimit te makinerive dhe sistemimit te sterililit,
- Emetime gazrash si pasoje e levizjes dhe transportit te pajisjeve,
- Derdhje aksidentale karburanti dhe hidrokarburesh nga mjetet e transportit.

Keto jane ndikime te pashmangshme plotesisht por kompania do te marre masat e duhura qe te minimizohen ne maksimum, sidomos duke planifikuar eficencen dhe ulur kohezgjatjen e realizimit te operacioneve.

Qellimi kryesor i pergatitjes se planit te masave eshte shmangia, zbutja dhe kompensimi i mundshem i ndikimeve negative me qellim qe te reduktohen ndikimet deri ne nivelet e pranuar. Per te shmangur dhe menaxhuar sa me mire ndikimet negative ne mjedis te shkaktuara nga operacionet e punes te pershkruar me siper, kompania nepermjet personelit te saj ka perpiluar dhe do te zbatoje nje plan efikas menaxhimi te ndikimit ne mjedis.

Vleresimi i sinjifikances se ndikimeve nenkupton sa e ushtron veprimtaria e propozuar ndikimin ne mjedisin natyror dhe socio-ekonomik brenda konceptit kohe dhe eshte nje nder aspektet me te rendesishme per te gjykuar mbi te. Qellimi per te cilin u vleresua sinjifikanca e ndikimeve eshte te vleresimi i veprimtarise ne menyre objektive propozimi i masave efikase per minimizimin e ndikimeve thelbesore.

Ndikimet mjedisore te minieres do te zvogelohen duke zbatuar me korrektesi teknikat e meposhtme:

- Piketim te sakte te sipërfaqes se shfrytezimit dhe operim vetem brenda saj,
- Kontrolli i pluhurave permes lagies se zones se punes dhe mbulimit te kamioneve gjate transportit,
- Kontrollin e dherave te gjeneruara dhe sistemimin e tyre me ane te kompaktimit,
- Hapjen e kanaleve te nevojshem per te drejtuar ujerat e shiut dhe erozionin,
- Perdorim te mireplanifikuar dhe te kontrolluar sipas rregullores
- Kontroll teknik i mjeteve te punes per te parandaluar rrjedhjet e karburantit

Rregulla te pergjithshme per sigurimin teknik dhe mbrojtjen ne pune.

Gjate ushtrimit te ketij aktiviteti minerar, subjekti do te mbaje parasysh qe problemet e sigurimit teknik dhe te mbrojtjes ne pune te jene me te rendesishmet dhe me te mprehtat, qe kerkojne vleresim serioz.

Riaktivizimi i minierave te braktisura per nje periudhe te gjate kohe , si dhe puna prane hapsirave te krijuara mbas shfrytezimit , gjithmone mbart mbi vehte rreziqe. Me shume se kudo , ne kete projekt eshte e domsdoshme , qe per drejtimin teknik te punimeve te aktivizohen specialiste te larte , me ekperience ne fushen e shfrytezimit te mineralit te kromit dhe mundesisht ta kene njohur zonen ne te cilen do te ushtrohet aktiviteti minerar.

Para se gjithash , ne te gjitha operacionet duhet te punesohen specialiste me eksperience pune ne kryerjen e proceseve te punes.

Drejtuessi teknik i punimeve , para fillimit te punes dhe gjate saj , te zbatoje me rreptesi rregullat dhe normat e percaktuar ne :

1. „Rregulloren e Teknikes se Sigurimit per Minierat dhe Karierat te vitit 1999 te hartuar nga Instituti i Teknologjise Nxjerrese dhe Perpunuete te Mineraleve te miratuar me urdher te Ministrit Nr. 132 , date 07.04.1999 , mbeshtetur ne nenin 17 te Ligjit Minerar Shqiptar Nr. 7796 , date 17.02.1994 dhe te botuar nga Ministria e Ekonomise Publike dhe Privatizimit (sot Ministria e Ekonomise , Tregtise dhe Energjitikes) , ne vitin 2001“

2. Rregullore "Mbi disa shtesa dhe ndryshime ne Rregulloren e teknikes se sigurimit per Miniera e Karriera, miratuar me urdher te Ministrit Nr. 477.prot. date 30.05.2007".

3. „V.K.M , Nr. 533 date 08.07.2005 " Per perdorimin civil te lendeve plasese ne Republikën e Shqiperise".

Rregullorja e Teknikes se Sigurimit , nga ana e drejtuesit teknik te punimeve dhe subjektit te zbatohet ne çdo proces pune te percaktuar ne plan-organizimin e kryerjes se punimeve te hartuara nga ai dhe te miratuar nga drejtuesi i firmes.

Pervec sa me siper , nisur nga kushtet reale te objektit ku do te ushtrohet aktiviteti minerar theksojme se:

Punimet gjate gjithë gjatesise se tyre duhet te kontrollohen , te zevendesohet armatimi i vjeter dhe te vendoset armatim i ri aty ku eshte e domosdoshme.

Çdo veprim te behet nen drejtimin e drejtuesit teknik me pervojë.

- A. Mbas ringritjes se punimeve dhe riazhornimeve perkatese , punimet e projektuara te hapen ne shkembjite e dyshemese se trupit dhe hapsires , jo me afer se 15 m nga konturi i hapsires.
- B. Te gjitha ato punime qe hasin ne hapsira , te cilat jane bosh ose te mbushura , te bllokohen me mur guri per te ndaluar futjen e punetoreve ne to dhe per te siguruar levizjen e drejtuar te rrymave te ajrit te paster.
- C. Gjate periudhes se hapjes ashtu edhe gjate shfrytezimit te kontrollohet gjendja e ajrimit te pakten dy here brenda turnit nga gazmatesi.
- D. Te kontrollohet nga drejtuesi teknik dhe personeli tjeter drejtues i subjektit mbajtja e paisjeve mbrojtese individuale nga ana e punetoreve.
- E. Te organizohet sipas normave te P.E.M-it grupi avaro-shpetues.
- F. Drejtuesi teknik i subjektit te kryeje instruktme te rregullta mujore e tremujore ku te trajtoje probleme te ndryshme per te gjitha profesionet.

Procesi i vendimmarrjes dhe roli i VNM-se ne kete proces

Ne kuadrin e ketij projekti synohet te jepet ne menyre te detajuar vleresimi i ndikimit ne mjedis per objektin minerar qe kerkohet te pajiset me leje mjedisore, ne te cilin pershkruhen ne menyre te hollesishme karakteristikat fizike te projektit, marrja ne konsiderate e alternativave, pershkrimi i karakteristikave te mjedisit qe mund te ndikohet, pershkrimi i ndikimeve te rendesishme te veprimtarise, parashikimi i ndikimeve indirekte, pershkrimi i masave per zbutjen e ketyre ndikimeve dhe permbajtja joteknike e projektit.

Keto toka karakterizohen nga permbajtje mesatare humusi, reaksion nga pak acid ne neutral, kompleks thithes te madh dhe saturim te larte me baza, kryesisht me Ca dhe Mg, horizont iluvial karbonatik, argjillim dhe ngjeshje ne horizontet e mesme te profilit. Formula e profilit eshte A-AB-B-BC-C ose A-AB-BC ose A-AC-C.

Ne te gjithë rajonin perreth vendburimit, tradicionalisht, zhvillohen aktivitete ekonomike minerare, gje qe ka ndikuar edhe ne llojshmerine faunistike te pranishme ne te. Ne zone nuk egziston mundesia e strehimit te gjitareve te medhenj te cilet t'a perdorin ate si arela per sigurimin e ushqimit, ndersa formacionet me shkurre sherbejne si zona te pershtatshme per fshehjen dhe kullotjen e zvarranikeve te tille si breshka e zakonshme (Testudo hermani), apo zhapikeve si specia e zhapiu te gjelbert (Lacerta viridis). Lendinat e hapura me bimesi barishtore paraqiten me rendesi per kullotjen e iriqit

Zona ne te cilen do te zhvillohet aktiviteti nuk gezon status te vecante si zone e mbrojtur, pasi flora dhe fauna jane shume pak te zhvilluara. Terreni pergjithesisht eshte shkembor, pothuaj i zhveshur dhe i mbuluar me barishte e shkurre shume te rralla.

Rajoni ne studim pershkohet nga nje rrjet i dendur perrenjsh dhe rrekezash me karakter stinor. Periferia e zones ku ndodhet objekti ka nje shperndarje karakteristike te tyre. Ushqimi i vetem i prurjeve jane rreshjet e shiut dhe debores. Tipar karakteristik i regjimit hidrologjik eshte luhatja e theksuar e niveleve te tyre gjate vitit, e cila lidhet kryesisht me nivelin e reshjeve. Periudha me prurje te shumta shfaqet gjate muajve tetor-maj dhe me prurje te pakta qershor – shtator. Rrjedhja minimale eshte e lidhur me reshjet e pakta dhe avullimin e fuqishem per shkak te temperaturave te larta. Rrjeti hidrografik i perrenjve perben zonen e drenimit edhe per objektin qe do te shfrytezohet.

Sipas klasifikimit klimaterik te vendit tone te bere nga Instituti Meteorologjik i Akademise se Shkencave, zona ne te cilen ndodhet objekti karakterizohet nga nje dimer i ftohte dhe vere e fresket.

Sipas rajonizimit klimatik te Shqiperise objekti ben pjese ne zonen mesdhetare malore, nenzona mesdhetare malore lindore me klime te ashper.

Faktore ndikues ne formimin e klimes ne kete zone eshte shtrirja ne kushtet e nje relievi kryesisht kodrinor. Temperatura mesatare vjetore eshte 11.4-11.6°, temperaturat mesatare te janarit jane 0.5-1°, kurse ato te korrikut 21°. Vlerat me te larta te temperaturave jane rregjistruar ne Krume (38.6°), ndersa ajo me uleta – 19°.

Ererat kryesisht veriore e verilindore kane shpejtesi mesatare qe luhatet 2.4 m/sek deri 3.3 m/sek dhe ne raste te vecanta deri ne 15 m/sek. Lageshtia mesatare relative e ajrit eshte 40 %, numri i diteve me diell eshte 77 dhe me vranesira 131.

Metodat e perqasjet per vleresimin

Çdo aktivitet qe zhvillohet ne mjedis shoqerohet me pasoja dhe ndikime ne mjedis qe jane pjese e atij kompromisi qe shoqeria jone ka zgjedhur per t'u zhvilluar. Megjithate e rendesishme eshte qe te kuptohet natyra e ketyre proceseve, forma e shfaqjes se tyre dhe me analitikisht ndikimet e çdo operacioni te kryer, sidomos mbi burimet natyrore te parinovueshme.

Industria minerare eshte shume e rendesishme ne ekonomin e nje vendi, por ajo shoqerohet edhe me ndikime mjedisore negative te cilat ne disa raste mund te jene te pashmangshme. Shume prej ndikimeve negative mjedisore mund te minimizohen permes nje planifikimi te kujdesshem mjedisor dhe aplikimit te teknikave dhe teknologjise se parandalimit te ndotjeve.

Vleresimi i ndikimeve te mundshme si pasoje e veprimtarise behet duke u nisur nga nje sere faktoresh qe lidhen me natyren e veprimtarise, teknologjine e perdorur, menyren e operimit, sasine e energjise, lendet e para te perdorura dhe mbetjet e gjenerura, te gjitha keto ne kontekstin e mjedisit fizik, biologjik dhe socio-ekonomik.

Kur flasim per shfrytezim te resurseve minerare duhet te marrim ne konsiderate perdorimin e makinerive te renda, te ekspoziveve si dhe zhvendosjen e transportin e sasive te mineralit nga nentoka.

Bazuar ne menyren e propozuar per shfrytezim ndikimet me thelbesore mund dhe duhet te analizohen sipas fazave te veprimtarise, konkretisht,

- ne fazen pergatitore/instalimeve/rikonstruksionit dhe kryerjes se punimeve te reja
- ne fazen e shfrytezimit
- ne fazen e mbylljes, rehabilitimit te objekteve dhe riaftesimit te proceseve natyrore.

Eshte e rendesishme te kuptohet natyra e ketyre proceseve dhe forma e shfaqjes se tyre, direkte ose indirekte, ne menyre qe te percaktohet qarte lloji i ndikimeve:

- *Ndikime te kthyeshme ne mjedis*
- *Ndikime te pakthyeshme ne mjedis*

Te dy llojet e ndikimeve mund te minimizohen ne terma relative ku qellimi kryesor eshte mbajtja e tyre brenda siperfaqes se objektit te kerkuar dhe krijimi i kushteve natyrore per te siguruar riaktivizim e proceseve te natyres dhe rigjenerim te ekosistemit.

Per vleresimin e ndikimeve ne mjedis te projektit u ndoqen hapat e meposhtme:

- *njohja me projektin dhe teknologjiine e tij, menyra e propozuar per shfrytezim,*
- *njohja me natyren e operacioneve te nevojshme ne mjedis,*
- *njohja me vlerat natyrore dhe mjedisore te zones dhe siperfaqes,*
- *historiku i nderveprimit mjedisor te minieres me zonen,*
- *konsultimi me shume dokumenta e raporte te VNM per veprimtari te njejta.*

Subjekti do te kujdeset per administrimin e çdo informacioni qe lidhet me ushtrimin e veprimtarise. Administrimi i te dhenave konsiderohet shume i rendesishem per menyren e operimit te subjektit dhe do te perdoret per te permiresuar eficencen e çdo mase te parashikuar per zbutjen e ndikimeve ne mjedis dhe ne teresi. Per mbajtjen e te dhenave do te perpilohet nje regjister i veçante, fushat e te cilit te mbulojne te gjithë llojin e informacionit te mbledhur qe lidhet me aktivitetin e minieres.

Efikasiteti i masave te Planit te Monitorimi do te vleresohet nga rezultatet e tij konkrete ne terren nepermjet monitorimit te vazhdueshem. Plani i Monitorimit do te permiresohet dhe pershtatet ne te ardhmen ne varesi te kerkesave praktike. Subjekti do te kujdeset per administrimin e çdo informacioni qe lidhet me ushtrimin e veprimtarise. Administrimi i te dhenave konsiderohet shume i rendesishem per menyren e operimit te subjektit dhe do te perdoret per te permiresuar eficencen e çdo mase te parashikuar per zbutjen e ndikimeve ne mjedis dhe ne teresi.

Elementet e monitorimit te veprimtarise

<i>Nr</i>	<i>Elementi i monitorimit</i>	<i>Frekuenca</i>
<i>1.</i>	<i>Monitorim i zhurmave dhe pasojave te plasjeve ne miniere</i>	<i>Vazhdueshem</i>
<i>2.</i>	<i>Monitorimi i biodiversitetit ne zonen rreth objektit te shfrytezimit</i>	<i>Vazhdueshem</i>
<i>3.</i>	<i>Monitorimi i pluhurave ne objekt dhe gjate transportit</i>	<i>Gjate stines se thate</i>
<i>4.</i>	<i>Monitorimi i gjendjes se mekanikes dhe mundesise per rrjedhje dhe ndotje</i>	<i>Vazhueshem</i>
<i>5.</i>	<i>Monitorim i faktoreve qe shkaktojne rreziqe natyrore dhe humane</i>	<i>Vazhdueshem</i>

Pergatitur nga

STUDIME PROJEKTIVE MINERARE

Inxh. Miniere-Markshejder:

Halil BULICA

Inxh. Miniere:

Ardian BRAKO

Eksperti Mjedisor:

Hysen DOÇI

